

STANJE UZGOJA KONJA U HRVATSKOJ

M. Kovač

Uvod

Danas je nažalost teško govoriti o konjogojstvu u Hrvatskoj, a da pri tome unaprijed ne spomenemo njegovu neorganiziranost. Zbog dugogodišnje izoliranosti našeg konjogojstva od svjetskih i europskih tijekova ono je ostalo osiromašeno i za konje i za ljude koji se bave uzgojem i uporabom konja. Već od prije poznata činjenica o nastupu ere mehanizacije, zatim ratna događanja na našim prostorima i temeljni principi odnosa države prema vlasniku konja, uvjetovali su u prošlih nekoliko desetaka godina brz i nekontroliran pad broja konja u Hrvatskoj.

Osim pada broja konja, uzgoj i uporaba dovedeni su na najnižu moguću razinu. Gotovo se, možemo slobodno ustvrditi, danas radi opstanka konja na našim prostorima. Suprotno tome, do prije samo 50-tak godina, Hrvatska je imala razvijen uzgoj konja.

Organizacija hrvatskog konjogojstva zadnjih 30-tak godina (vrijeme najznačajnijeg pada broja konja, te njihove uzgojne i uporabne vrijednosti) isključivo je bila vezana i još je uvijek uz državne ustanove. Privatnih, interesnih uzgojnih i uporabnih udruženja gotovo da i nije bilo, a samo su se rijetka uspjela održati, no bez značajnijeg odjeka u javnosti.

Ovom prilikom želimo u najkraćim crtama, riječima i brojčano (grafički), upozoriti na trenutno stanje u konjogojstvu Hrvatske.

Materijal i metode rada

Ova kratka studija trenutnog stanja u konjogojstvu Hrvatske temelji se na principima *Modela razvoja konjogojstva Hrvatske* (autora: M. Kovač, J. i M. Haber, I. Marohnić).

Interes nam je prikazati trenutno stanje uzgoja ne držeći se podataka iz prošlosti, već najvećim dijelom prikazati ono što je danas (1995. god.) aktualno u uzgoju konja u Hrvatskoj.

Zbog već ranije loše organizacije konjogojstva i dobro nam poznatih događanja zadnjih pet godina (domovinskog rata) teško je doći do realnih podataka o brojčanom, pasminskom i organizacijskom stanju u uzgoju konja.

Rad je objavljuje na 1. međunarodnom Simpoziju o konjogojstvu "EQUUS 95" u Rovinju od 5-8 listopada 1995. godine.

Miroslav Kovač, dipl. ing. agr., tajnik Saveza uzgajivača traknerskog konja Hrvatske "CROAT", Valuturska 75/5, HR-52100 PULA.

Za što realniji prikaz današnjeg stanja u konjogojstvu odlučili smo se poslužiti podacima dobivenim od poznatih uzgajivača konja širom Hrvatske. Uzgajivači i ustanove anketirani su s nekoliko osnovnih pitanja:

1. Na kojem se području Hrvatske uzgaja pasmina konja koje ste Vi vlasnik?

2. Brojno stanje Vaše pasmine konja u Hrvatskoj?

3. Postoji li Savez uzgajivača Vaše pasmine u Hrvatskoj?

4. Način obilježavanja i izgledi obilježja pojedinih pasmina konja u Hrvatskoj?

5. Da li postoje analize krvnih grupa za pojedinu pasminsku populaciju konja u Hrvatskoj?

Osnovna podjela kojom smo se vodili je podjela na:

a) konje iz domaćeg uzgoja;

b) konje iz stranih uzgoja (uvoz).

Kriterij poretka pojedinih pasmina ovoj studiji predočit ćemo na tablici br. 1.

Tablica 1. - STEPENICE PLEMENITOSTI NA KOJIMA SE TEMELJI UZGOJNI RAD ZEMALJA S RAZVIJENIM KONJOGOJSTVOM

Pasmina	Uzgojna vrjednost	Uporabna vrijednost
Autohtone i tradicionalne	Biološka raznovrsnost (Genetska)	Rad, šport, rekreacija
Arapski konj		
Ahaltekinac		
Engl. punokrvnjak	Oplemenjivači	Jahači konji
Anglo-arapski konj		
Trakehner		
Posebne i ostale pasmine konja		

Kako bismo cijenjenim čitateljima što zornije prikazali odnose u konjogojstvu odlučili smo uzeti primjer Njemačke koja je zasigurno jedna od vodećih zemalja u uzgoju konja u svijetu, te kvantitativno i kvalitativno usporediti stanje uzgoja konja dviju zemalja.

Konačno, cilj je ove studije bez detaljnijih analiza samo činjenica i konkretnim brojkama prikazati trenutno stanje u uzgoju konja u Hrvatskoj

Rezultati rada i diskusija

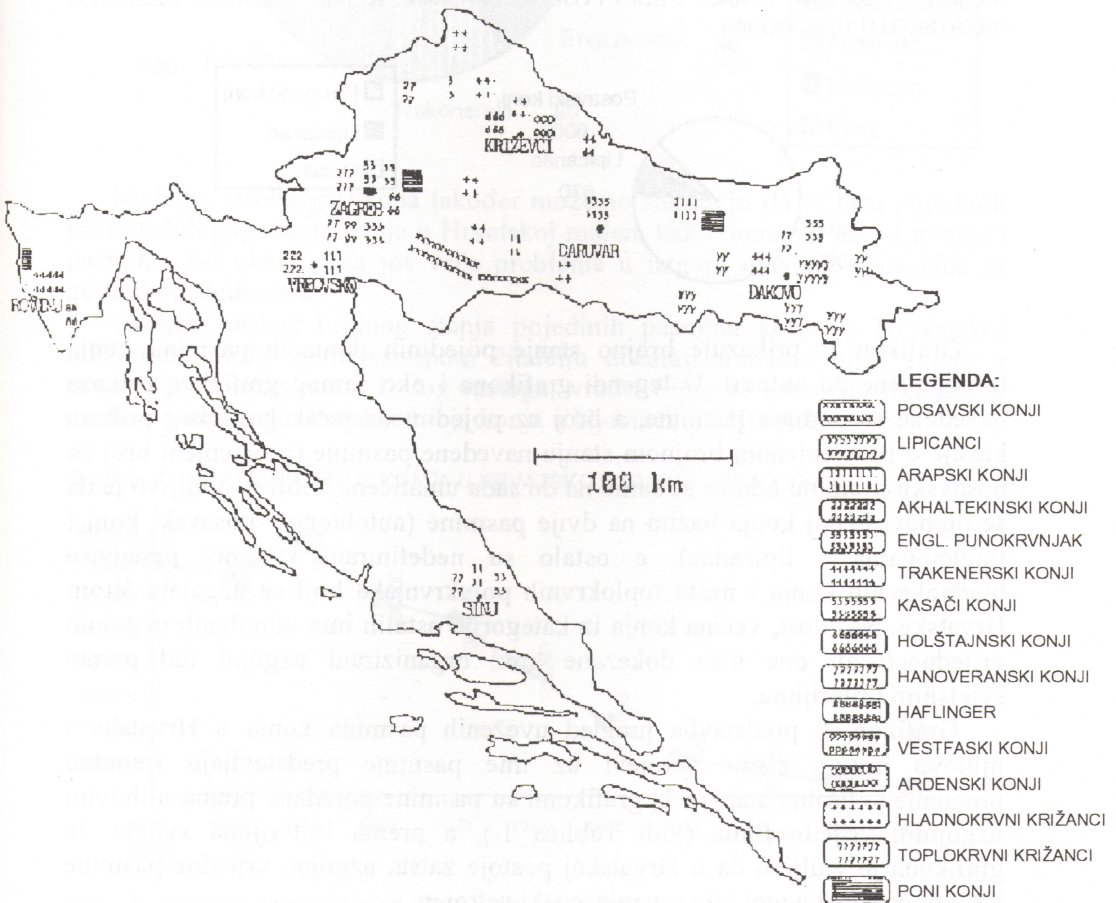
Metodom anketiranja i slijedom postavljenih pitanja uzgajivačima konja najprije ćemo se ukratko osvrnuti na pasmine konja u Hrvatskoj.

Hrvatska je zemlja s bogatom konjogojskom tradicijom (podaci iz literature). U Hrvatskoj danas postoji mnogo kvalitetnih plemenitih konja više pasmina koji nisu nigdje evidentirani niti su njihovi vlasnici organizirani u ma kakve oblike udruženja.

PITANJE br. 1: Na kojem se području Hrvatske uzgaja pasmina kojoj ste Vi vlasnik?

Danas je u arhivi dva ovlaštena centra (Hrvatski stočarsko-seleksijski centar iz Zagreba i Centar za selekciju konja iz Đakova) umatičeno i evidentirano oko 2500 konja uglavnom lipicanske, posavske i trekenerske pasmine na kojima se obavlja uzgojni rad, te ostalih konja iz domaćeg i stranog uzgoja koji su za sada samo evidentirani i čiji uzgoj nije organiziran, a rasprostranjenost tih konja je po čitavoj Hrvatskoj; karta 1).

Karta 1. RASPROSTRANJENOST POJEDINI PASMINA KONJA U HRVATSKOJ

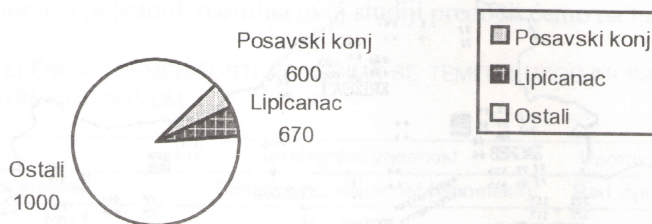

Karta 1. prikazuje rasprostranjenost pojedinih pasmina konja u Hrvatskoj. Vidljivo je da se u Hrvatskoj trenutno nalazi oko 13-tak pasimna konja raširenih po čitavom teritoriju Republike Hrvatske. Najveća koncentracija različitih pasmina konja nalazi se oko Zagreba, a najbrojnije populacije konja nalaze se na teritoriju sisačko-moslavačkom i slavonskom (đakovačkom kraju) - uzgoj posavskog i lipicanskog konja.

PITANJE BR. 2. Brojno stanje pasmine konja koju Vi uzgajate u Hrvatskoj?

Sljedeći važan moment koji je potrebno naglasiti u ovoj studiji je brojno stanje konja pojedine pasmine.

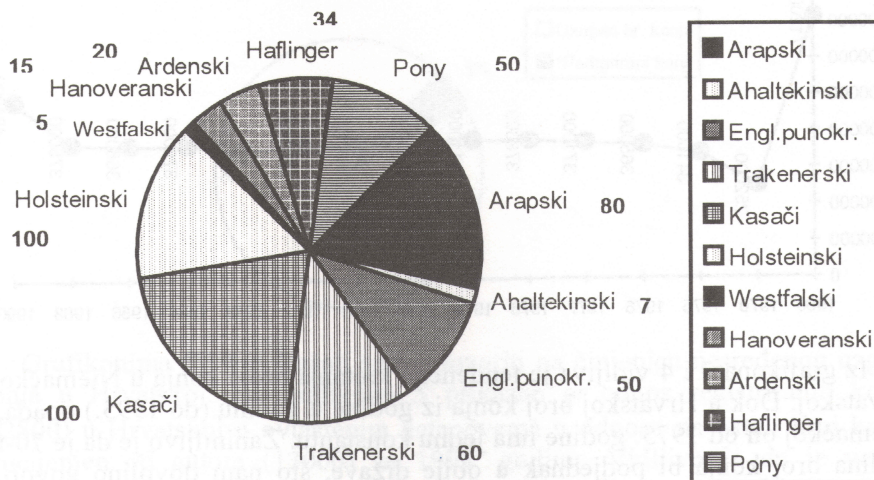
Grafikon 1. - BROJNO STANJE I UDIO POJEDINE PASMINE KONJA DOMAĆEG UZGOJA U HRVATSKOJ U 1995. GODINI

Grafikon 1. prikazuje brojno stanje pojedinih domaćih pasmina konja (procjenjene od autora). U legendi grafikona i oko samog grafičkog prikaza navedene su domaće pasmine, a broj uz pojedini odsječak grafičkog prikaza kazuje o procijenjenom brojnom stanju navedene pasmine (procijenjeni broj za posavsku pasminu odnosi se samo na do sada umatičene kobile). Vidljivo je da se domaći uzgoj konja bazira na dvije pasmine (autohtona - posavski konj i tradicionalna - lipicanac), a ostalo su nedefinirani križanci ponajviše hladnokrvnih konja i nešto toplokrvnih polukrvnjaka koji se uzgajaju širom Hrvatske. Nažalost, većina konja iz kategorije ostalih ima određenih uzgojnih vrijednosti ali one nisu dokazane kroz organizirani uzgojni rad prema svjetskim kriterijima.

Grafikon 2. predstavlja pregled uveženih pasmina konja u Hrvatsku i njihovo brojno stanje (brojevi uz ime pasmine predstavljaju trenutno procijenjeno brojno stanje). U grafikonu su pasmine poredane prema njihovim uzgojnim vrijednostima (vidi Tablica 1.), a prema kriterijima svijeta. Iz grafikona je vidljivo da u Hrvatskoj postoje zaista uzgojno vrijedne pasmine kojima nažalost uzgoj nije organizacijski ustrojen.

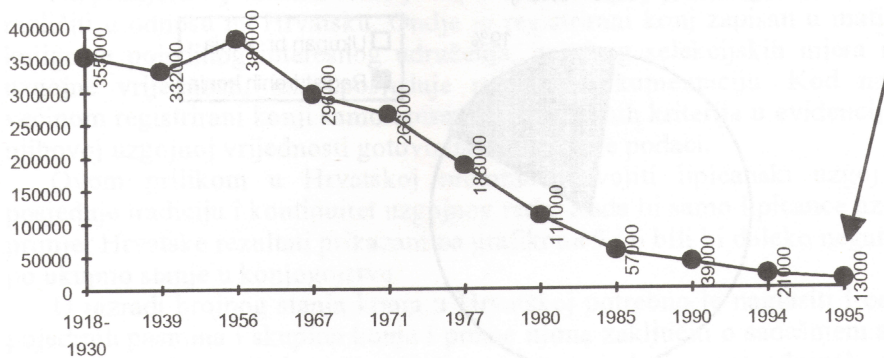
Grafikon 2. - BROJNO STANJE KONJA I UDIO POJEDINE PASMINE KONJA IZ UVOZA U HRVATSKOJ U 1995. GODINI

Nadalje, iz oba grafikona također možemo zaključiti da je broj pojedinih pasminskih populacija konja u Hrvatskoj malen, kako domaćih tako i uvoznih pasmina, što ukazuje na još veće probleme u uzgoju ubuduće (posebice sa genetskog stanovišta).

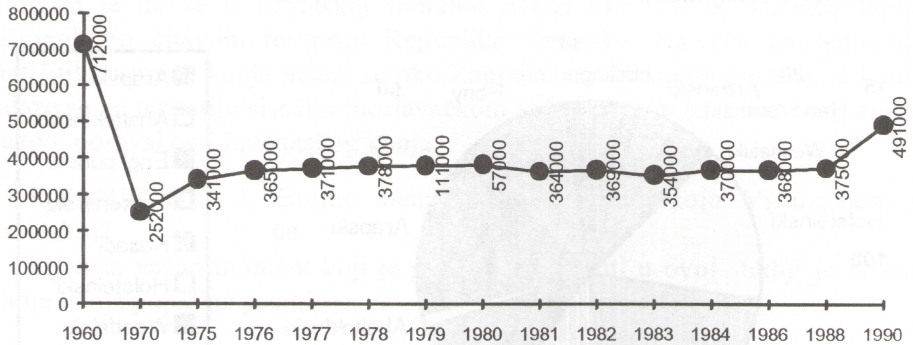
Grafički prikaz brojnog stanja pojedinih pasmina konja u Hrvatskoj nikako ne može zainteresiranom čitatelju dočarati trenutno opće stanje u hrvatskom konjogojstvu. Iz tog razloga, vratiti ćemo se samo na trenutak u prošlost i usporediti kretanje broja konja u Njemačkoj i Hrvatskoj.

Grafikon 3. - KRETANJE BROJA KONJA U HRVATSKOJ OD 1918 - 1995. GODINE

→ autorova procjena brojnog stanja konja u Hrvatskoj

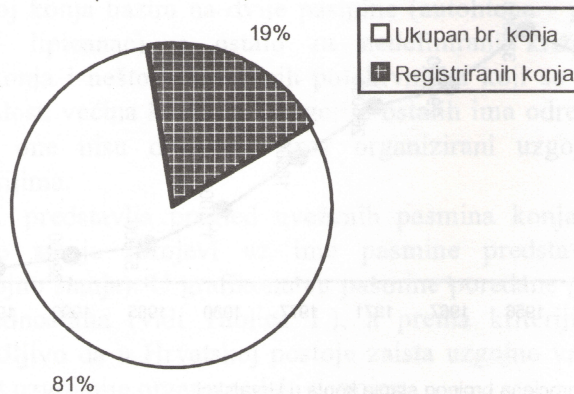
Grafikon 4. - KRETANJE BROJA KONJA U NJEMAČKOJ OD 1960. - 1990. GODINE

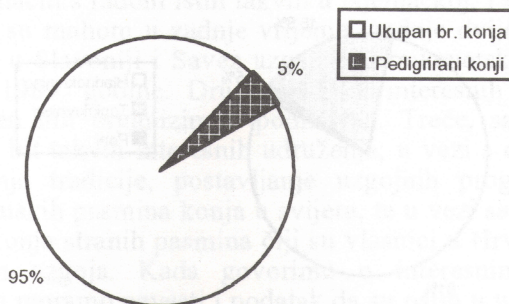
Iz grafikona 3 i 4 vidljiva je tendencija kretanja broja konja u Njemačkoj i Hrvatskoj. Dok u Hrvatskoj broj konja iz godine u godinu (do 1995.) opada, u Njemačkoj on od 1975. godine ima jednu konstantu. Zanimljivo je da je 70-tih godina broj konja bi podjednak u obje države, što nam dovoljno govori o tradiciji konjogojstva u Hrvatskoj. Od tada broj konja znatno opada, dok se u Njemačkoj konstantno povećava.

Bitno je ovom prilikom napomenuti, poradi razjašnjenja vezanog uz uzgojne vrijednosti konja, da je brojčano stanje konja u Njemačkoj prikazano u grafikonu 3 stanje uzgojno evidentiranih konja koji posjeduju svu uzgojnu dokumentaciju (matičnu), dok je za Hrvatsku prikazan broj, najvećim djelom samo evidentiranih konja, od kojih tek mali postotak ima sređenu uzgojnu dokumentaciju (vidi Grafikon 1). Hrvatsku stvarnost u uzgoju konja pokušat ćemo predočiti i na primjeru grafikona 5 i 6.

Grafikon 5. - BROJ REGISTRIRANIH KONJA (≈2500) SVIH PASMINA U HRVATSKOJ U ODNOSU NA UKUPAN BROJ KONJA (≈13000 KONJA)

Grafikon 6. - UDIO KONJA S VRIJEDNIM POTVRDAMA O PORIJEKLU (PEDIGREE) U UKUPNOJ POPULACIJI KONJA U HRVATSKOJ (DOMAĆIH I STRANIH PASMINA KONJA)

Grafikonima 5 i 6 pokušali smo upozoriti na činjenicu nesređenog uzgoja konja u Hrvatskoj. Na grafikonu 5 prikazan je odnos registriranih konja (≈ 2500) u Hrvatskoj u ovlaštenim ustanovama u odnosu na ostali broj konja procijenjen od autora (13000) za 1995. godinu. Vidljivo je da je velika populacija konja u Hrvatskoj tek broj. Uzgojna vrijednost tim konjima nije određena prema važećim svjetskim kriterijima.

Grafikon 6 prikazuje postotak (5%) "pedigriranih" konja u Hrvatskoj u odnosu na ukupnu populaciju (95%). "Pedigriranim konjima" u Hrvatskoj smatramo konje u kojima se uzgojna dokumentacija izdaje u Hrvatskoj i koja važi u svijetu. U ovu skupinu konja ubrajamo lipicance i trakenerske konje.

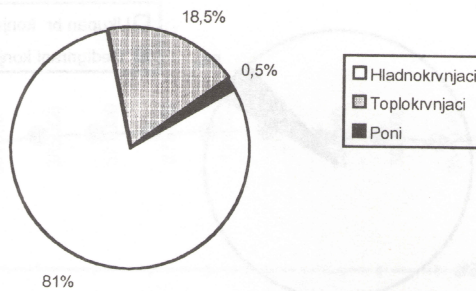
Ostali konji uvezeni u Hrvatsku s vrijednim dokumentima svjetskih matičnih Saveza, bez nastavka uzgoja u Hrvatskoj, nisu ovom prilikom uzeti u obzir kao "pedigrirani". Nažalost, o broju uzgojnih kobila unutar ukupnog broja konja Hrvatske, kao jednom od najvažnijih uzgojnih pokazatelja, ovom prilikom nismo u stanju raspraviti niti ih grafički prikazati.

Na primjeru Njemačke, bitno je napomenuti da je pojam registriranih konja različiti u odnosu na Hrvatsku. Ondje je registrirani konj zapisan u matičnim knjigama pojedinog interesnog udruženja, no zbog selekcijskih mjera nema uzgojne vrijednosti, iako posjeduje matičnu dokumentaciju. Kod nas su većinom registrirani konji samo upisani bez posebnih kriterija u evidenciji, a o njihovoj uzgojnoj vrijednosti gotovo da i ne postoje podaci.

Ovom prilikom u Hrvatskoj moramo izdvojiti lipicanski uzgoj koji posjeduje tradiciju i kontinuitet uzgojnog rada. Kada bi samo lipicance uzeli za primjer Hrvatske rezultati prikazani na grafikonu 5 i 6 bili bi daleko negativniji po ukupno stanje u konjogojstvu.

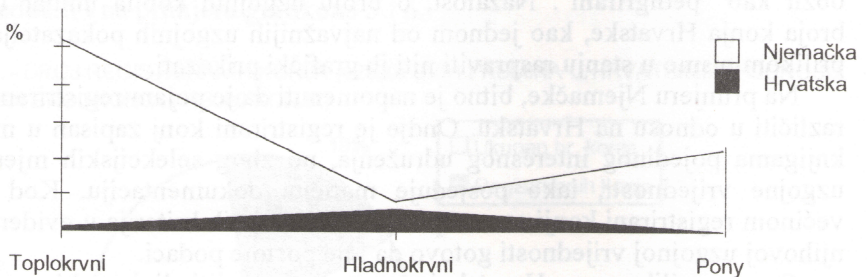
U razradi brojnog stanja konja u Hrvatskoj potrebno je naglasiti i odnose pojedinih pasmina i skupina konja i prema njima zaključiti o sadašnjem stanju u uzgoju. Do vrijednog zaključka možemo doći uspoređujući odnos toplokrvnih i poni pasmina u uzgoju.

Grafikon 7. - PROCIJENJEN UKUPAN BROJ KONJA U HRVATSKOJ S UDJELOM TOPLOKRVNIH, HLADNOKRVNIH I PONI PASMINA

Grafikon 8 prikazuje odnose koji govore o uzgojnim kretanjima u konjogojstvu dviju uspoređenih zemalja. Primjetljivo je iz grafikona da je tendencija kretanja pojedinih skupina konja obrnuta. Dok je u Njemačkoj, kao jednoj od najjačih konjogojskih zemalja svijeta, udio toplokrvnih i poni konja, za razliku od hladnokrvnih velik, u isto vrijeme u Hrvatskoj je udio hladnokrvnih konja u odnosu na toplokrvne i poni konje veći. Slika iz grafikona 8, iako samo temeljena na brojčanom stanju konja dviju zemalja jasno govori i o tendenciji uzgojnih kretanja. Grafikon 8 dakle pokazuje da brojno stanje konja u pojedinoj zemlji i međusobni odnos pojedinih skupina konja govoro o stupnju razvoja konjogojstva te zemlja.

Grafikon 8. - ODNOS TOPLOKRVNIH, HLADNOKRVNIH I PONI PASMINA KONJA U NJEMAČKOJ I HRVATSKOJ

PITANJE BR. 3: Postoji li interesno udruženje (Savez, Udruga...) Vaše pasmine u Hrvatskoj?

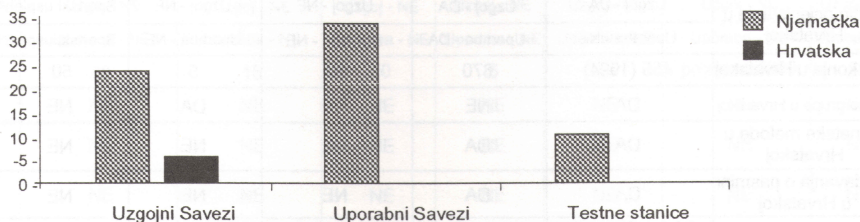
Pitanje 3 odnosi se na interesna udruženja - promotora uzgoja u inozemstvu - (Saveza, Udruga) koja se bave uzgojem konja pojedinih pasmina u Hrvatskoj. Usprkos velikom broju pasmina konja koji se uzgajaju u Hrvatskoj, postoji tek nekoliko Udruga - Saveza uzgajivača (lipicanski,

posavski, trakenerski, arapski, engleski punokrvnjak, holštajnski). Usprkos činjenici da nabrojene Udruge i Savezi postoje i da su registrirani, njihov se rad ne može izjednačiti s radom istih takvih u Njemačkoj. Prvo, naša interesna udruženja nastala su mahom u zadnje vrijeme (zadnje dvije godine) izuzevši lipicanske udruge u Slavoniji i Savez uzgajivača trakenerskih konja Hrvatske koji je osnovan 1989. godine. Drugo, rad tih interesnih udruženja nije u potpunosti shvaćen niti organizirano podržavan. Treće, sami uzgajivači ne razumiju potpuno bit takvih interesnih udruženja; u vezi s domaćim uzgojem konja - održavanje tradicije, postavljanje uzgojnih programa i ciljeva i promoviranje hrvatskih pasmina konja u svijetu, te u vezi sa stranim uzgojem, uzgojno vezanje konja stranih pasmina čiji su vlasnici u Hrvatskoj na uzgojne principe matičnih uzgoja. Kada govorimo o interesnim udruženjima u konjogojstvu onda moramo navesti i podatak da su osim u uzgojima, interesna udruženja u razvijenim konjogojskim zemljama, formirana i u uporabi konja. To znači odvojen je uzgoj konja od njeogve uporabe.

Kao zaključak ovim tezama može se reći da su Udruge i Savezi domaćeg uzgoja tek u povojima i treba im podrška i savjet, a jedini Savez uzgajivača jedne strane pasmine koji djeluje prema kriterijima razvijenih konjogojških zemalja je Savez uzgajivača trakenerskih konja.

Kako bi čitateljima približili gore navedenu tematiku vezanu uz pitanje 3 prikazat ćemo grafički (grafikon 9) odnose interesnih udruženja u Njemačkoj i Hrvatskoj. Tom ćemo prilikom odvojiti ona uzgojna od uporabnih i pridodati testne stanice za kobile i pastuhe u Njemačkoj kako bi naglasili važnost uzgojnog rada.

Grafikon 9. - PRIKAZ BROJA INTERESNIH UDRUŽENJA U KONJOGOJSTVU NJEMAČKE U ODNOSU NA HRVATSKU

Na grafikonu 9 vidljivo je da u Hrvatskoj postoji tek 5 uzgojnih Saveza (organiziranih mahom u zadnjih 2 godine, izuzevši trakenerski) za razliku od Njemačke koja broji 23 interesna udruženja (Saveza uzgajivača pojedine pasmine). Izuzevši interesna udruženja u uzgoju konja u Njemačkoj postoje 34 organizirana udruženja čiji se interes veže uz uporabu konja (jahanje i vožnja). U Hrvatskoj ne postoje takva udruženja. Testnih stanica za kobile i pastuhe u Hrvatskoj isto tako nema, dok ih je u Njemačkoj 10.

Prilog 1. - PASMINSKI PREGLED I OPĆI PODACI O KONJOGOJSTVU HRVATSKE (prema

Napomena: u prikazu nisu navedeni mnogobrojni polukrvnjaci koji su nastali neplanskim križanjima.

Njihova se vrijednost ne smije zanemariti. Preporučamo organiziranje uzgoja tih konja u Hrvatskoj.

OPĆI PODACI	P	A	S	M	I	N
Autohtone pasmine	POSAVSKI KONJ					
Ostale pasmine		LIPICANAC	Arapski konj	Ahaltekinski konj	Engleski punokrvnjak	Trakener
Matični Savez uzgajivača	Savez uzgajivača posavskog konja - "Hrvatski posavac"	Lipizzaner international federation (L.I.F.)	World Arabian Horse Organization	Nepoznato	The Jockey Club	Trakchner Pferde Zuchtverband
Međunarodni oblik oznake		Nedefinirano		Ruski znak	Nedefinirano	
Ugovor s matičnim Savezom		NE	NE	NE	NE	DA
Savez uzgajivača u Hrvatskoj	Savez uzgajivača posavskog konja - "Hrvatski posavac"	NE	Savez uzgajivača arapskog konja u Hrvatskoj - "SUAH"	NE	U osnivanju	Savez uzgajivača trakenerskog konja u Hrvatskoj - "CROAT"
Oblik žiga u Hrvatskoj		Đ, L, 		Nepostoji službeno	Nepostoji službeno	
Ugovor s HSSC	DA	NE	NE	NE	NE	DA (sa Đakovom)
Matične knjige u HRV.	DA	DA	NE (polovično)	NE	NE	DA
Suradnja sa svjetskim institucijama	F.A.O., EURONATUR, Pro Specie Rara, SAVE Viena, Kentucky, Neuminster	L.I.F. nepotpuna	Nepoznato	DA	NE	Neuminster, matični Savez
Pravila uzgoja u HRV.	Ne u potpunosti	DA	NE	NE	NE	DA
Cilj uzgoja u Hrvatskoj	Rad, rekreacija, vuča	Rad, šport, rekreacija, parade	Oplemenjivanje drugih pasmina konja u Hrvatskoj	Oplemenjivanje drugih pasmina konja u Hrvatskoj		Oplemenjivanje drugih pasmina konja u Hrvatskoj
Način ocjenjivanja u Hrvatskoj	Uzgoj - DA	Uzgoj - DA	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE	Sportski uspjeh	Uzgoj - DA
	Uporaba - NE	Uporaba - DA	Uporaba - NE	Uporaba - NE	Sportski uspjeh	Uporaba - DA
Broj konja u Hrvatskoj	455 (1994)	670	80	5	50	55
Krvne grupe u Hrvatskoj	DA	NE	NE	DA	NE	DA
Genetske metode u Hrvatskoj	DA	DA	NE	NE	NE	DA
Predavanja o pasmini u Hrvatskoj	DA	DA	NE	NE	NE	DA
Izdanja u vezi s pasminom u Hrvatskoj	DA (stručni radovi, knjiga-katalog literaturni podaci, strani časopisi)	DA mnogi stručni radovi	DA stručni radovi u prošlosti	NE	NE	DA na svjetskoj razini
Katalogizacija u Hrvatskoj	DA	NE	NE	NE	NE	NE
Promocije, izložbe smotre u Hrvatskoj	DA (Bok, Sunja, Zagreb-velesajam, Bjelovar, GOETHE institut)	Tradicionalne smotre i izložbe širom Slavonije		NE	NE	Godišnja licenciranja
Video zapisi u Hrvatskoj	DA (film u nastajanju)	DA, (smotre, tradicija)	NE	NE	NE	DA, mnogobrojni
Časopis u Hrvatskoj	NE	NE	NE	NE	NE	DA (Trakenerski list)
Časopisi u svijetu	NE	NE	DA	Nepoznato	Nepoznato	DA "Irakheher Heft"

E K O N J A							
Kasači konj	Holsteinski konj	Hanoveranski konj	Haflinger	Westfalski konj	Ardenski konj	Hrvatski hladnokrvni konj	Pony
U.E.T. (Union Europeenne du trot) i W.T.A.	Verband der zuchter des Holsteiner Pferdes	Verband hannoverscher warmblutzuchtere e.V.	Haftinger Pferdezu. Verband	Westfalisches Pferde-stambuch	Societe Royale le Cheval de Trait Arden	Udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka "MOSLAVINA"	Ovisno o pasmini
Tetoviranje							
NE (amaterski sa F.E.G.A.T - DA)	NE	NE (Krumperk u Sloveniji)	NE	NE	NE		NE
Hrvatski savez uzgajivača američkih kasača	Hrvatska udruga uzgajivača holsteinskih konja	NE	NE	NE	NE	Nepostoji (ergela "Lemeš" i Udruga "Moslavina")	NE
Nepostoji službeno		Nepostoji službeno	Nepostoji službeno	Nepostoji službeno			Nepostoji službeno
DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
NE (u Sloveniji)	Nepoznato	NE	NE	NE	NE	Na više mjesta, ne usklađene	NE
Suradnja sa evropskim udruženjem za vozače amatere F.E.G.A.T.-om	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato
NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Sport	Sport	Sport	Nepostoji	Sport	Meso	Meso	Rekreacija
Sportski rezultati	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE	Uzgoj - NE
Sportski rezultati	Uporaba - NE	Uporaba - NE	Uporaba - NE	Uporaba - NE	Uporaba - NE	Uporaba - NE	Uporaba - NE
100	60	15	50	5	20	procjena 5000	50
NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Kasački kalendar	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Kasački kalendar	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
NE	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	DA	Učešće u tradicionalnim priredbama po čitavoj Hrvatskoj	NE
Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato	DA	DA (sa priredbi i izložbi)	NE
NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
DA	NE	Nepoznato	DA	Nepoznato	NE	NE	DA

Navedeni podaci jasno ukazuju na neorganiziranost konjogojstva u Hrvatskoj kako uzgojnu, tako i uporabnu. Isti podaci također ne umanjuju vrijednost konja u Hrvatskoj već mogu biti poticaj njegovu organiziranom razvoju.

PITANJE BR. 4: Način obilježavanja i izgledi obilježja pojedinih pasmina konja u Hrvatskoj?

Kod domaćih pasmina konja lipicanski uzgoj ima definiran način obilježavanja i izgleda žigova, dok posavski uzgoj, koji je u ustrojstvu, ima naslijeđeni žig iz prošlog sustava i na putu je da se uvede novi žig. Kod uvezenih pasmina konja sustavi obilježavanja nisu definirani (osim u trakenerskom uzgoju koji ima način obilježavanja propisan ugovorom s matičnim Savezom u Njemačkoj).

PITANJE BR. 5: Postoje li analize krvnih grupa za pojedinu pasminsku populaciju konja u Hrvatskoj?

Nažalost u Hrvatskoj se u praksi ne provode analize krvnih grupa (dokaz očinstva i genetske analize) na domaćoj populaciji konja. Do sada je tek u znanstvene svrhe provedena analiza krvi na populaciji posavskih konja (dokaz pasminskih specifičnosti), te na malom broju lipicanskih konja.

Od uvezenih konja, za populaciju trakenerskih konja u praksi se redovno provode krvne analize kao dokaz očinstva i genetske analize, te je isto načinjeno na malom broju engleskih punokrvnjaka i arapskih konja.

Zaključak

Kako je vidljivo iz prethodno navedenog, stanje u uzgoju konja u Hrvatskoj je neodrživo. Potrebno je mnogo truda da se tradicija hrvatskog konjogojstva povрати.

Podaci navedeni u ovoj studiji realno prikazuju naše stanje u konjogojstvu i s druge strane nas uspoređuju s Njemačkom, zemljom u kojoj je konjogojstvo razvijeno. Iz svega se daje zaključiti da je dosadašnji pristup uzgoju konja u Hrvatskoj potrebno promijeniti. Najprije organizacijski, a zatim uzgojnim shvaćanjima, prateći svjetske tijekove. Potrebno je podržati i organizirati zainteresirane uzgajivače (kroz Zakone), a samim tim će se ubrzo stvoriti preduvjeti za napredak uzgoja konja u Hrvatskoj. Bitno je kod toga izaći iz dosadašnjih okvira i preuzeti kriterije koji već postoje u svjetskim konjogojkim institucijama.

Bez obzira na mali broj konja u Hrvatskoj i na neorganiziranost uzgoja svaki konj u Hrvatskoj je vrijedan i kao takvoga ga treba gledati za budućnost. Zanimljivo će biti istu analizu načiniti za 10-tak i manje godina.

Kako i što treba činiti da se konjogojstvo hrvatske obnovi, ukratko je i s osnovnim definicijama, opisano u uvodno navedenom "Modelu unapređenja konjogojstva Hrvatske". Kao dodatak Modelu načinjena je i Tablica koja u najkraćim crtama kazuje o osnovnim pitanjima hrvatskog konjogojstva. Ta je tablica i prilog ovoj studiji.

LITERATURA:

1. Kovač, M., J. i M. Haber, I. Marohnić: "Model unapređenja konjogojstva Hrvatske", HSSC-1995
2. ...: "Pferdehaltung 4 - Richtlinien für Reiten und Fahren" Deutschen Reiterliche Vereinigung GmbH, Warendorf, 1992.
3. M. Kovač: Tablica trenutnog stanja konjogojstva u Hrvatskoj, HSSC-Zagreb, 1994.

Primlje no: 1. 4. 1997.